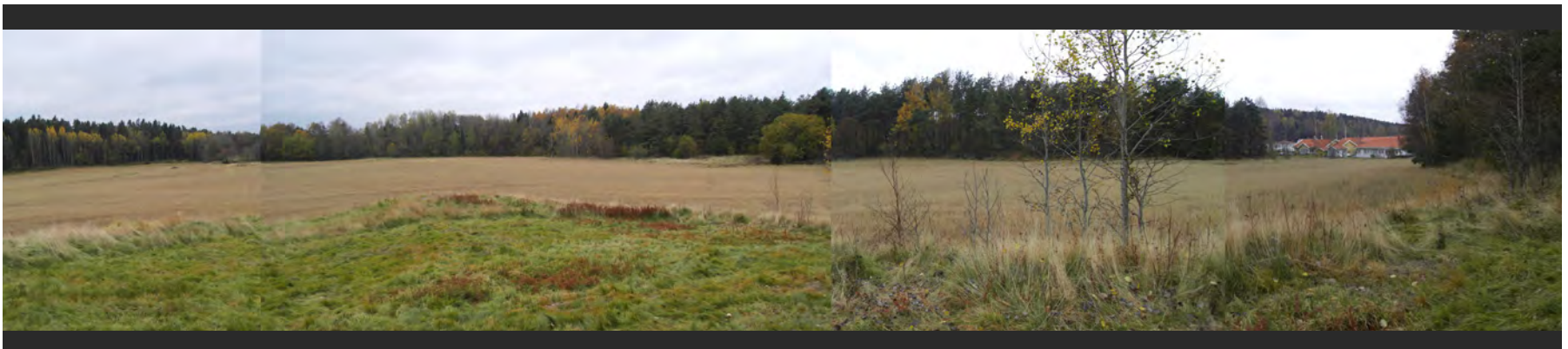

**Västra Ytterby - Landskapsanalys
20091207**

Landskapsanalysen har utförts av Landskapsgruppen AB genom Petra Ekström och Karin Sjödin på uppdrag av Kungälv Kommun. Medverkande från kommunen var Bengt Casselblad och Monika Wincentson.

	Sammanfattning
1	Inledning
1.1	Inventerat område
1.2	Syfte
1.3	Metod
2	Landskapsinventering
3	Landskapsanalys
3.1	Övergripande gestaltungsprinciper
3.2	Värdefulla landskapselement
4	Ett framtida bostadsområde
4.1	Bebyggelsestruktur
4.2	Grönstruktur

Sammanfattning

Västra Ytterby är ett intressant utbyggnadsområde för Kungälv kommun. Här finns befintlig struktur som bebyggelse och infrastruktur. Analyserat område är med sin närmaste omgivning också utpekad som bevarandeområde för sina värden ur ett natur - och friluftsperspektiv. Ytterligare en intressekonflikt inom området är ridskolan med sina ridstigar. Den komplexa uppgift som väntar vid ett framtida bostadsbyggande i Västra Ytterby är att lyckas behålla dagens natur och friluftsliv i ett högre exploaterat område.

Genom att bebygga de lågt liggande delarna av området och behålla områdets yttre gränser, ofta skog i kuperad terräng, så kan dagens tydliga landskapsrum behållas. Bryn sparas för att skapa en distans mellan bostäder och landskap, vilket i sin tur ger möjlighet till överblick av området. Ett bredare grönstråk sparas i den södra delen av området där terrängen är småkuperad till brant. I denna grönstruktur bör ett friluftsområde med promenadstigar och ridvägar anläggas. Befintliga stigar renoveras och kompletteras vid behov.

Området bör bebyggas varsamt, med ett lågt exploateringsstadium. Bebyggelse i kombination med hästar innebär att man dessutom måste bygga med ett skyddsavstånd från ridverksamheten.

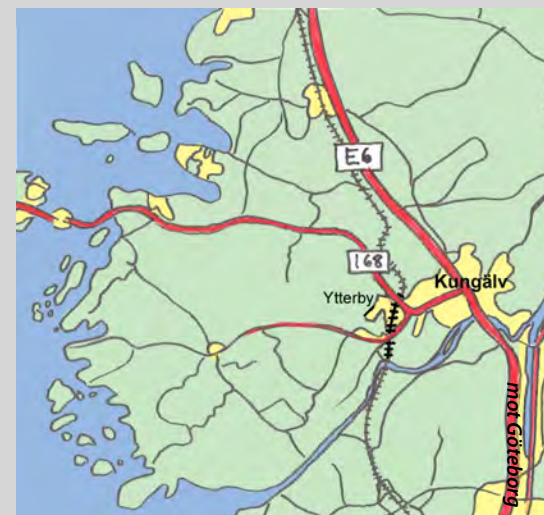
1 Inledning

Västra Ytterby ligger i Kungälv kommun strax väster om centralorten Kungälv. Området har goda förbindelser med sin omgivning, med närhet till järnvägsstationen och till motorvägen.

I "Kommunplan 2000" säger man att ny bebyggelse skall bygga vidare på befintliga strukturer vad gäller bebyggelse och infrastruktur. Vidare skriver man att utvecklingen av de nuvarande tätorterna måste prioriteras och i första hand koncentreras till Kungälv och Ytterby.

De bebyggelsemässiga intresserna står emot de naturmässiga värdena. Analyserat område med sin närmaste omgivning är utpekad som bevarandeområde för sina värden ur ett natur- och friluftsperspektiv. Inventerat område gränsar österut till "Stora Smällen", ett landskap som ur historisk synpunkt, och från kulturmiljövårdande intressen är unikt. Ytterligare ett intresseområde som gör anspråk på aktuellt område är Konghälla ridsällskap. De fina ridstigar som går igenom området idag vill ridsällskapet behålla och / eller utveckla i framtiden.

I följande landskapsanalys över Västra Ytterby beskrivs hur området upplevs och används idag. Landskapsmässiga värden i aktuellt område pekas ut. Gestaltninganalysen visar på hur dessa landskapsvärden kan skapa goda kvaliteter för ett framtida bostadsbyggande.

Västra Ytterby ligger västerut från Kungälv centrum.

"Stora Smällen", ett kulturhistoriskt landskap.

1.1 Inventerat område

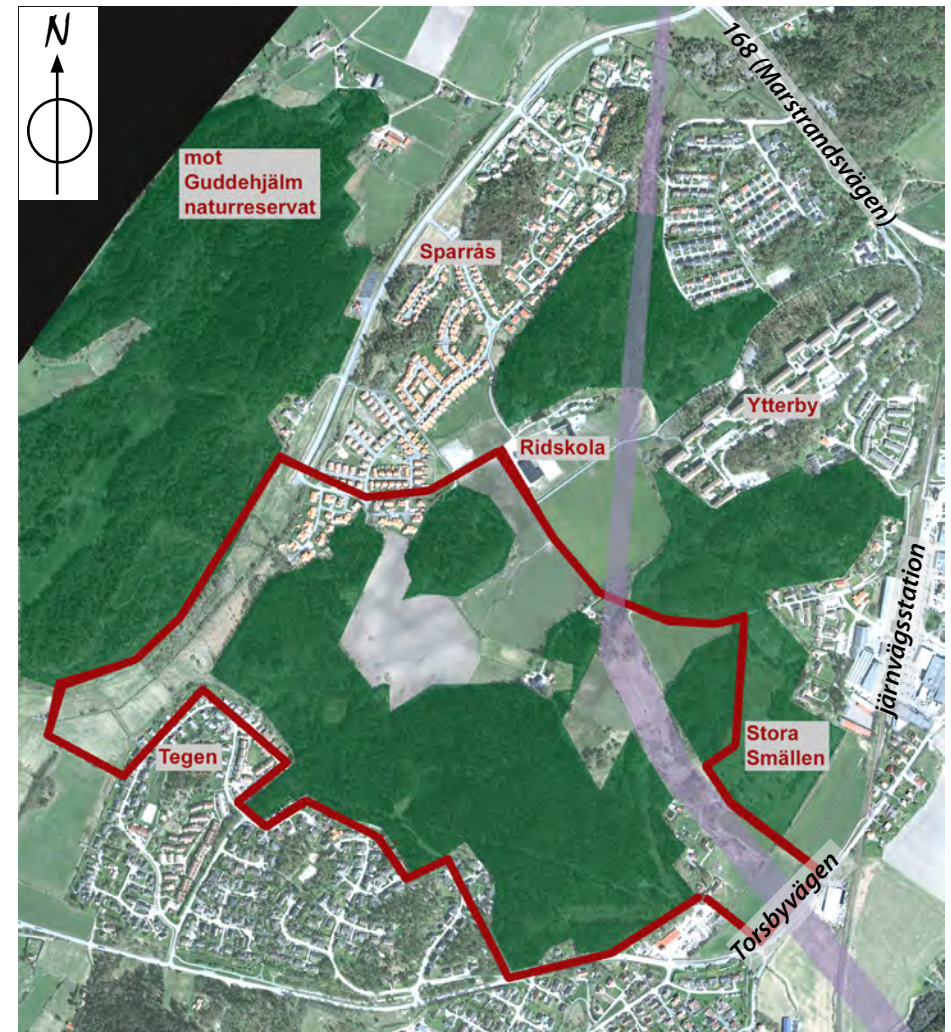
Västra Ytterby ligger centralt i ett gammalt jordbrukslandskap. Bostadsområdet Sparrås och Tegen ligger norr och söder om aktuellt område. I väst ligger ett naturområde som sträcker sig mot Guddehjärms naturreservat. Norr om analyserat område ligger en ridskola med omgivande hagmarker. Lite högre upp i terrängen i nord, nordost växer bostadsområdet Ytterby upp.

1.2 Syfte

Syftet med landskapsanalysen är att beskriva de landskapsvärden som finns inom planområdet och hur dessa värden bäst kan tas om hand vid ett eventuellt framtida bostadsbyggande.

1.3 Metod

Genom inventering i fält av aktuellt område. Därefter studier av flygfoton, kartor med nivåkurvor och foton från inventeringstillfällen. Arbetsmaterialet "Naturnära bostäder i Västra Ytterby" och rapporten "Närströvområden i Kungälv-Ytterby, inventering och åtgärdsplan" ligger också som underlag till detta arbete.

Inventerat område

2 Landskapsinventering

Planområdets natur varierar från tät barrskog till blandskog till öppet kulturlandskap. Topografin är likaså varierad, med kuperad skogsterräng, berg i dagen och plana delar av jordbrukslandskap.

Blandskogen består i de lägre dalarna av asp, björk, och gran med inslag av tall och ek. I de högre liggande partierna tar tall och ek över granens roll. Fina exemplar av flerstammig tall finns på flera ställen i området. På höjderna har man fina, ofta korta, utblickar i landskapet. I den inre delen av området övergår blandskogen till ett sammanhängande parti av granskog. I den centralt, sydliga delen av området finns ett parti av blötare skog runt en liten våtmark.

Centralt i området ligger ett större åker - och hagmarkslandskap. Det öppna lantliga landskapsrummet har en starkt rumsskapande vegetationsbarriär runt om sig. Marken är delvis utarrenderat till ridskolan. Ridskolans paddock ligger på norra sidan av gång - och cykelvägen som går igenom Ytterby.

I väster består området av blandskog i högre terräng och med berg i dagen. Här växer vackra exemplar av flerstammig tall och en del solitärer av ek. Man får, stående på höjden, långa utblickar över ett öppet hagmarkslandskap som sträcker sig över en dalgång mellan bostadsområdet Tegen och Sparrås.

Stengärdesgårdarna markerar tidigare gränser i landskapet och är en del av områdets agrara historia. Gärdesgårdarna är i både fint och relativt obrutet skick.

Ridstigarna i området, som också fungerar som gångstigar, ger en härligt varierad naturupplevelse.

Området består av blandskog och fina bryn.

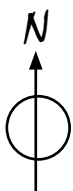

Ett intimt hag-och ängsmarklandskap.

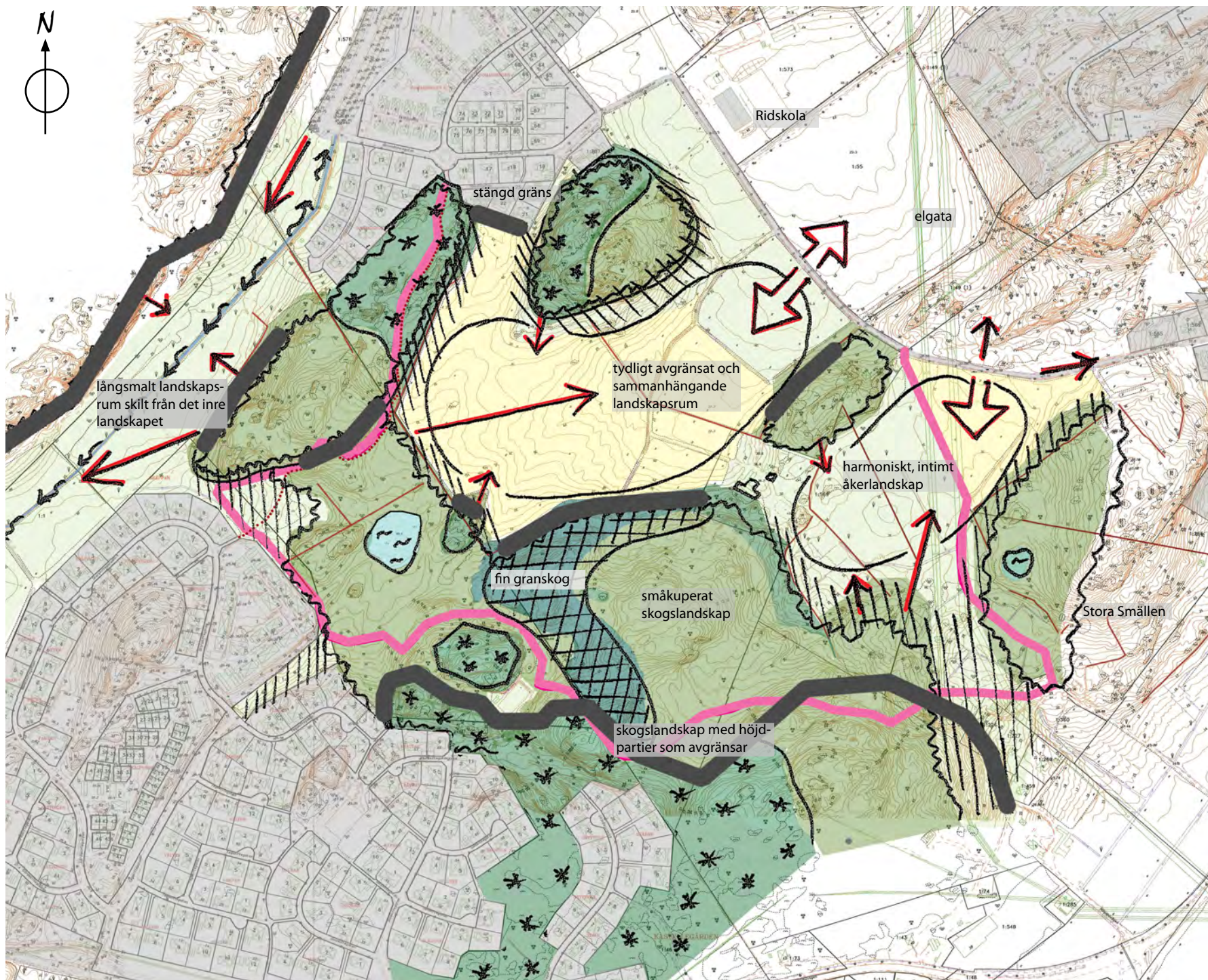
Exempel på ridstogens utsträckning i vacker tallskogsmiljö.

Landskapsinventering

Teckenförklaring

- bostadsområde
- åkermark
- hag / ängsmark
- blandskog
- tallskog
- granskog
- våtmark
- å
- bryn / halvöppen mark
- kort utblick
- lång utblick
- vid utblick
- gräns i landskapet
- öppet landskapsrum
- gärdsgård
- ridstig, ugerfärlig utsträckning

3 Landskapsanalys

3.1 Övergripande gestaltungsprinciper

Karaktären i ett landskap skapas mycket av dess topografi. I Västra Ytterby är landskapet småkuperat till relativt brant i partier. Höjderna skapar utblickar över de lägre delarna av landskapet. Det är i de lägre delarna som man fysiskt kan ta sig in i, och igenom aktuellt område.

Den högst liggande terrängen ligger i den södra delen av området. Dessa höjder skapar en yttre gräns och fungerar som en ryggrad för landskapet innanför. Skogen omfamnar det inre åkerlandskapet och skapar ett väldefinierat inre rum.

Från höjderna i söder kan man vid ett framtida bostadsbyggande skapa riktningar in i detta inre rum.

Landskapet i västra delen av analyserat område, mot Guddehjälm, är en dalgång skilt från det inre landskapsrummet av en höjd. Dalgången ligger i nord - sydlig riktning och begränsas av höjder i väst och i öst. Utblicken över det långsmala landskapsrummet är vidsträckt mot söder och är begränsad rakt öster och norrut av en höjd samt av bostadsområdet Sparrås.

Ek och tall växer i ett småkuperat landskap med partier av berg i dagen.

Vegetationsön ger en tyngd i landskapet dit ögat söker sig.

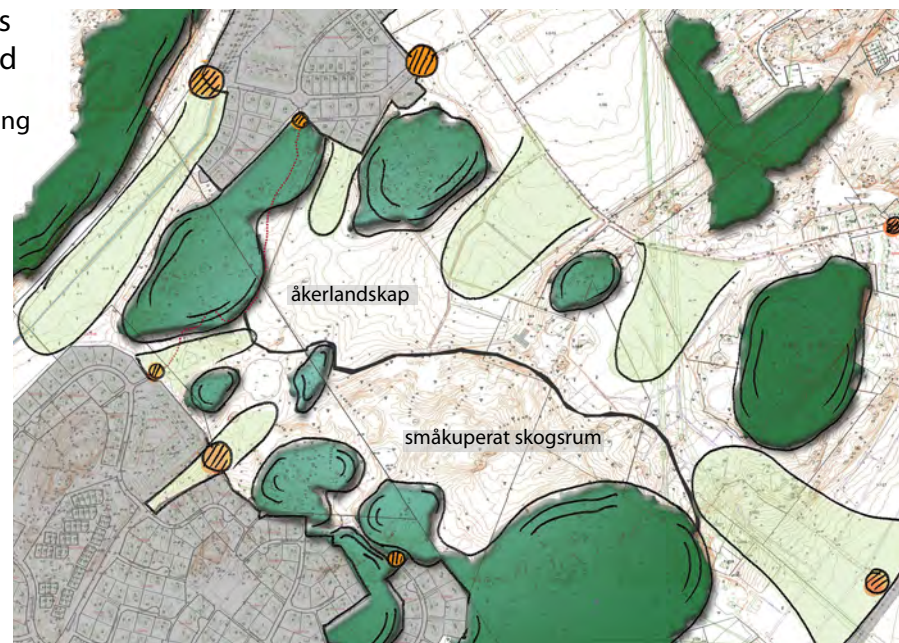
Fin överblick över dalgången mellan bostadsområdena Tegen och Sparrås .

I det öppna landskapet finns starkt rumsskapande element som vegetation -och topografiska gränser.

Landskapets uppbyggnad

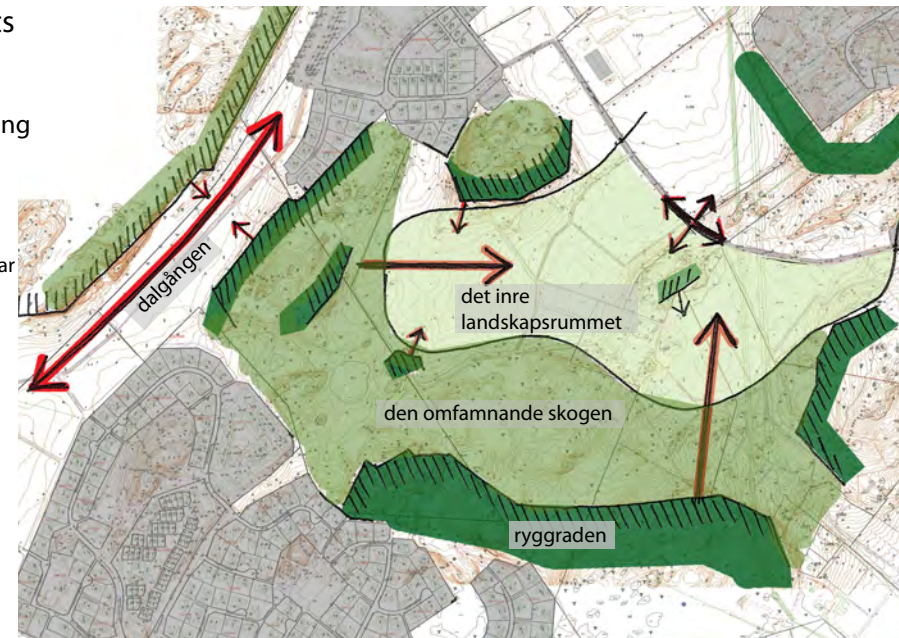
Teckenförklaring

Genom Landskapets topografiska uppbyggnad ser man hur höjder och dalar skapar landskapsrummen.

Landskapets riktningar

Teckenförklaring

Landskapets vänder sig in mot det inre landskapsrummet.
I dalgången går en stark riktning genom landskapsrummet.

3.2 Värdefulla landskapselement

Höjderna i området bör utnyttjas som stöd och gräns för ett framtida bostadsområde. Höjderna ger utblickar in i området och ut i omgivande landskap. Utblickar bör sparas mellan bostadskropparna. De vegetationsgränser som finns i dagens landskap och som skapar det väldefinierade inre landskapsrummet behålls i så stor utsträckning som möjligt. Den täta granskogen skapar en speciell miljö som kan ge en fin framtida lekmiljö. Brynen med sin lägre och mer solkrävande vegetation bör utnyttjas. Genom att behålla brynen skapar man en distans mellan bostäder och landskap, vilket i sin tur ger möjlighet till att överblicka området.

Eftersom naturen är så varierad och intressant ur ett friluftslivsperspektiv bör ett sammanhängande grönstråk behållas där ridstigar, motions- och promenadslingor kan ligga.

Gärdesgårdar och fina exemplar av solitärtallar bör kunna nyttjas som gestaltande element i ett framtida bostadsområde.

Fina gärdesgårdar och ridstigar i varierad skogsmiljö är två kvalitéer i dagens område.

Granskogen skapar en tydlig vegetationsgräns och ger en spännande lekmiljö.

Vegetationsön vars udde sticker ut i landskapet, står i förbindelse med en liknande vegetationsudde på andra sidan åkerlandskapet / havet.

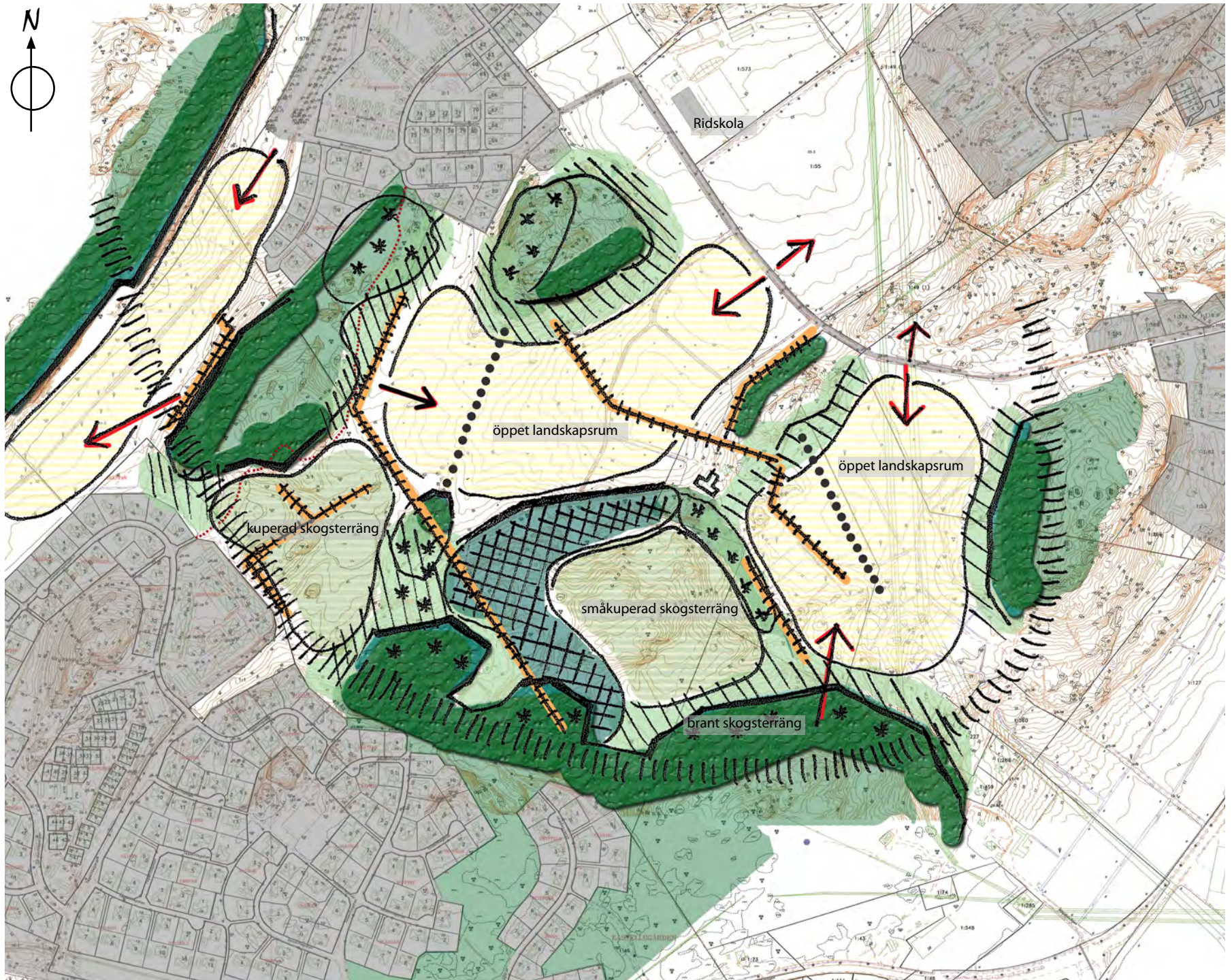

Brynen i landskapet är värdefulla och skapar en fin upptrappning till skogen bakom.

Värdefulla landskapselement

Teckenförklaring

- branter som tydligt avgränsar landskapet
- vegetation som tydligt avgränsar landskapet
- gärdesgårdar
- viktiga utblickar
- fina tallar
- bryn / distans
- landskapsrum
- sammanhängande grönstråk
- visuell kontakt

4 Ett framtida bostadsbyggande

4.1 Bebyggelsestruktur

Området är komplext då natur, friluft och bebyggelseintressen står emot varandra. Området bör därför bebyggas varsamt, med ett lågt exploateringsstal. Dessutom är ridskolan i området en försvårande faktor. Bebyggelse i kombination med hästar innebär att man måste bygga med skyddsavstånd.

Genom att bebygga de lågt liggande delarna av området och behålla områdets yttre gränser, ofta skog i kuperad terräng, så kan dagens tydliga landskapsrum behållas.

Det inre åker- och hagmarkslandskapet är ett väldefinierat rum. Med barrskogens tydliga gräns och med en ca 30 meters distans till skogen kan landskapet behålla sin tydliga uppbyggnad. Distansen mellan skog och en framtida bebyggelse ger en visuell överblick av landskapet. Skogen får dessutom behålla sina vackra bryn.

Gång- och cykelvägar i området ligger i den nya bebyggelsezonen. En ny entré för trafik in i Västra Ytterby skulle kunna anläggas från Torsbyvägen, i en förlängning av den grusväg som sträcker sig upp till "Stora Smällen". I och med en ny tillfart via Torsbyvägen erbjuder man en bättre möjlighet för människor att ta sig till det kulturhistoriskt intressanta "Stora Smällen".

Landskapsrummet i dalgången erbjuder idag långa, fina utblickar igenom landskapet. Vid byggnation går dessa utblickar att ta tillvara på genom att inte bebygga höjderna. Genom att hålla en viss distans mellan huskropp och höjd kan en grönzon för allmänhetens friluftsliv behållas. En byggnation skulle koppla ihop bostadsområdena Tegen och Sparrås med varandra.

Bebyggelsen kan i det öppna landskapet koncentreras till de lågt liggande ytorna och med en distans till skogen bakom kan överblickar in i området behållas.

Möjlig ny entré in i området från Torbyvägen.

Dalgången, med bostadsområdena Tegen söderut och Sparrås norrut. Terrängen stiger i öst och väst.

Framtida bostadsbyggande

Teckenförklaring

- nytt bostadsområde, med G/C-vägar
- entréer
- bryn / distans
- grönstruktur för friluftsliv
- avgränsande barrskog
- skog i småkuperad till brant terräng, fina exemplar av tall

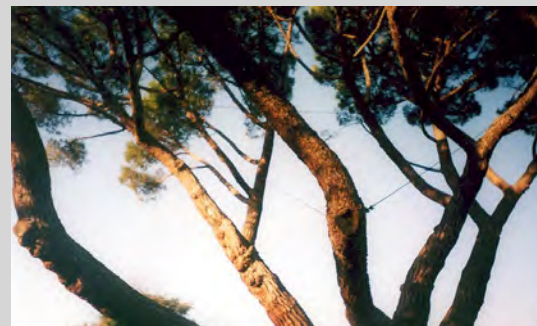

4.2 Grönstruktur

En sammanhängande grönstruktur som fungerar för ridvägar och strövområden bör skapas. Dels för att koppla samman närliggande grönområden med Västra Ytterby. Men också för att bostadsområdet skall behålla delar av de stora naturkvalitéer som finns här idag. Grönstråket läggs förslagsvis i områdets södra del, från väst till öst där terrängen är småkuperad till brant. Grönstråket kan också följa brynen där terrängen inte är lika brant. I denna grönstruktur bör ridstigar och promenadstigar ligga. För att behålla dagens fungerande friluftsliv, där ridstigar är en naturlig del av grönområdet, så kommer man behöva anlägga nya och / eller underhålla befintliga stigar i området.

Tallarna växer inpå knuten i bostadsområdet Tegen, ett fint sätt att utnyttja områdets dramatik.

Området har mycket fina solitära tallar.

Landskapet stiger i sydöst. Ridvägen ligger ofta vid foten av stigningen och följer terrängen.

